

Vardas Pavardė: _____

Data: _____

Lietuvių kalbos namų darbai

PRIELINKSNIS – nekaitoma kalbos dalis, einanti su linksniu ir rodanti jo ryšį su pagrindiniu junginio žodžiu, kuris dažniausiai esti veiksmažodis (išėiti iš namų, padėti ant stalo, padalyti per pusę, susiginčyti su draugu), bet junginio pagrindas gali būti ir būdvardis (platus per pečius), ir daiktavardis (višta su viščiukais), irrieveiksmis (toli nuo namų), ir skaitvardis (vienas iš daugelio).

Dabartinėje lietuvių kalboje daugiausia prielinksnių vartojama su trimis linksniais:

su Kilmininko (ko?), Galininko (ką?) ir Įnagininko (ku?) linksniais.

Prielinksniai rašomi kartu su žodžiais, kurie atsako į klausimus Ko? Ką? Kuo?

Su žodžiais kurie atsako į klausimą ko?, vartojami šie prielinksniai:
ant, arti, aukščiau, be, dėl, iki, lig, ligi, iš, nuo, link, po, prie, šalia, tarp, už, viduryje, vietoj, virš, žemiau.

Pvz. Šaltą dieną vaikai vaikščiojo be (ko?) švarkų.
Iš (ko?) miško išbėgo išsigandusi stirna.
Šalia (ko?) raudonų gėlių auga krūmai.

Su žodžiais, kurie atsako į klausimą ką?, vartojami šie prielinksniai:
apie, aplink, į, pagal, pas, paskui, per, prieš, pro, po, už.

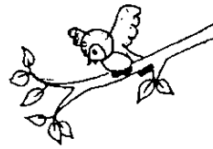
Pvz. Per (ką?) antrą pamoką mus aplankė mokyklos direktorius.
Tėvelis statė tvorą aplink (ką?) visą kiemą.
Vakare pas (ką?) mane atėjo draugės.

Su žodžiais, kurie atsako į klausimą kuo?, vartojami šie prielinksniai: po, su.

Pvz. Išsigandęs šuo palindo po (kuo?) stalų. Vakare vakare susitikau su (kuo?) draugais.

1. Užbaik sakinius su šiais prielinksniais. Rašyk daiktavardį vienaskaitoje.Pvz. . Jurgis sėdėjo šalia Andriaus.

1. ant Žvirbliai tupėjo _____ .
2. be Šaltą dieną Petras vaikščiojo _____ .
3. nuo Mums patinka žiemą slidinėti _____ .
4. iš Gyvatė išlindo _____ .
5. Už _____ auga senas beržas.
6. Nuo...iki _____ važiuojame valandą.

2. Pakeisk sakinius. Rašyk daiktavardį daugiskaitoje.Pav. Jurgis sėdėjo šalia draugų.

1. ant Paukščiai tupėjo _____ .
2. be Šį rytą Onutė išėjo į mokyklą _____ .
3. nuo Žiemą smagu rogėmis važinėti _____ .
4. Iš _____ išlindo kiškis.
5. Už _____ matau rožių krūmus
6. Nuo...iki _____ važiuojame visą dieną.

3. Parašyk savo sakinių su šiais prielinksniais.

1. arti _____ .
2. virš _____ .
3. viduryje _____ .
4. iki _____ .

1. Suderink prielinksni su daiktavardžiu, įrašyk sakinyje ir pabrauk.

Pvz. Šuo lodamas bėgo paskui (mašina) mašiną.
Pro namo (langai) langus matėsi pilki debesys.

1. Per (pamoka) _____ negalima kramtyti gumos.
2. Už (knygos) _____ sumokėjome dvidešimt dolerių.
3. Mokiniai rašė rašinį apie (kelionė) _____.
4. Skaitėme pasaką apie (kunigaikštis Šarūnas) _____.
5. Monika išėjo pas (draugės) _____.
6. Žmonės vaikščiojo aplink (parkas) _____.
7. Šuo bėgo paskui (vaikai) _____.
8. Kiekvienas mokinytis klasėje gavo po (pieštukas) _____.
9. Tėvelis sumokėjo už tris (bilietai) _____.

2. Parašyk savo sakinių su šiais prielinksniais.

1. į _____.
2. aplink _____.
3. pro _____.
4. prieš _____.
5. pas _____.

3. Išbrauk netaisyklingą raidę ar raides, ir virš žodžio parašyk taisyklingai.

Pvz. Šalia Vytukas stovėjo Paulius.

1. Vaikai bėgo nuo mokykla iki sporto aikštė.
2. Tarp namas ir medžiai yra siauras takas.
3. Mes gyvename arti mokykla ir arti mano draugai.
4. Prieš pietūs mokomės klasėje, po pertrauka šokame salėje.
5. Šuo vijo katę aplink namas ir per visas kiemas.